

KO'Z SHOX PARDASINI KO'CHIRIB O'TKAZISH XAVFLIMI?

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

KARABAYEVA LOLA XUDAYBERDIYEVNA

Annotatsiy: Hozirgi kunda shox parda transplantatsiyasi ko'z sohasidagi malum kasalliklarni davolash uchun qo'llaniladi. Ushbu operatsiya ba'zan keratoplastika deb ataladi. Shox parda ko'zning shaffof, gumbazsimon yuzasidir. Ko'zga yorug'lik shox parda orqali kiradi. Ko'zning aniq ko'rish qobiliyatida katta rol o'ynaydi.

Abstract: Corneal transplantation is currently used to treat certain eye diseases. This operation is sometimes called keratoplasty. The cornea is the transparent, dome-shaped surface of the eye. Light enters the eye through the cornea. It plays a major role in the eye's ability to see clearly.

Аннотация: В настоящее время трансплантацию роговицы применяют для лечения некоторых заболеваний глаз. Эту операцию иногда называют кератопластикой. Роговица – это прозрачная куполообразная поверхность глаза. Свет попадает в глаз через роговицу. Он играет важную роль в способности глаза ясно видеть.

Shox parda transplantatsiyasi - shox pardaning bir qismini donordan olingan shox parda to'qimasi bilan almashtirish operatsiyasi.

Shox pardaning transplantatsiyasibu: Ko'rishni tiklash. Og'riqni kamaytiring. Shikastlangan yoki kasallangan shox pardaning ko'rinishini yaxshilash.

Ko'pchilik shox parda transplantatsiyasi operatsiyalari muvaffaqiyatli o'tadi. Ammo shox parda transplantatsiyasi donor shox pardasini rad etish kabi kichik asoratlar xavfini o'z ichiga oladi.

Ko'pincha shox pardasi shikastlangan odamning ko'rish qobiliyatini tiklash uchun shox parda transplantatsiyasi qo'llaniladi. Shox parda transplantatsiyasi og'riqni yoki shox parda kasalliklari bilan bog'liq boshqa alomatlarni ham engillashtirishi mumkin.

Shox parda transplantatsiyasi bilan bir qator sharoitlarni davolash mumkin, jumladan:

- Keratokonius deb ataladigan tashqariga chiqadigan shox parda.
- Fuchs distrofiyasi, genetik holat.
- Shox pardaning yupqalashishi yoki yirtilishi.
- INFEKTSION yoki shikastlanish natijasida paydo bo'lgan shox parda chandiqlari.

- Shox pardaning shishishi.
- Tibbiy davolanishga javob bermaydigan shox pardaning yaralari.
- Oldingi ko'z operatsiyasidan kelib chiqqan asoratlari.
-

Shox parda transplantatsiyasi operatsiyasidan oldin siz:

- To'liq ko'z tekshiruvi. Ko'z shifokori operatsiyadan keyin asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan sharoitlarni qidiradi.

- Ko'z o'lchovlari. Ko'z shifokoringiz sizga qanday hajmdagi donor shox parda kerakligini aniqlaydi.

- Siz qabul qilayotgan barcha dori-darmonlar va qo'shimchalarni ko'rib chiqish. Shox parda transplantatsiyasidan oldin yoki keyin ba'zi dori-darmonlarni yoki qo'shimchalarni olishni to'xtatishingiz kerak bo'lishi mumkin.

- Boshqa ko'z muammolarini davolash. Infektsiya yoki shishish kabi bog'liq bo'lmagan ko'z muammolari shox pardani muvaffaqiyatli transplantatsiya qilish imkoniyatini kamaytirishi mumkin. Sizning ko'z shifokoringiz operatsiyadan oldin bu muammolarni hal qiladi.

Donor shox pardani topish

Transplantatsiyada ishlatiladigan shox parda vafot etgan odamlardan olinadi. Noma'lum sabablarga ko'ra vafot etgan odamlarning shox pardasi ishlatilmaydi. Ilgari ko'z jarrohligi, ko'z kasalligi yoki muayyan sharoitlarda, masalan, bir odamdan ikkinchisiga o'tadigan kasalliklardan o'tgan odamlarning shox pardasi ham ishlatilmaydi.

Jigar va buyrak kabi organlarga muhtoj bo'lgan odamlardan farqli o'laroq, shox parda transplantatsiyasiga muhtoj odamlar to'qimalarni moslashtirishni talab qilmaydi. Qo'shma Shtatlarda donor shox pardasi keng tarqalgan, shuning uchun odatda uzoq kutish ro'yxati mavjud emas.

Shox pardaning bir qismini transplantatsiya qilish operatsiyalari

Shox parda transplantatsiyasi kasal shox pardaning butun qalinligini yoki qisman qalinligini olib tashlaydi va uni sog'lom donor to'qimalari bilan almashtiradi. Qaysi usuldan foydalanishni sizning shox parda jarrohingiz hal qiladi. Ushbu turdagi operatsiyalarga quyidagilar kiradi:

- Penetratsion keratoplastika. Ushbu operatsiya to'liq qalinlikdagi shox parda transplantatsiyasini o'z ichiga oladi. Sizning jarrohingiz kornea to'qimalarining kichik tugmachali diskini olib tashlash uchun tartibsiz yoki kasal shox pardaning butun qalinligini kesib tashlaydi. Ushbu aniq dumaloq kesish uchun maxsus asbob ishlatiladi.

- Kesilgan donor shox pardasi teshikka joylashtiriladi. Keyin jarrohingiz yangi shox pardani joyida ushlab turish uchun choklar deb ataladigan tikuvlardan foydalanadi. Ko'z shifokoringiz bilan keyinroq tashrif buyurganingizda tikuvlar olib tashlanishi mumkin.

- Endotelial keratoplastika. Endotelial keratoplastikaning ikki turi mavjud. Ushbu operatsiyalar orqa kornea qatlamlaridan kasal to'qimalarni olib tashlaydi. Qatlamlarga endoteliy va endoteliy bilan biriktirilgan Descemet membranasi deb ataladigan to'qima qatlami kiradi. Donor to'qimasi olib tashlangan to'qimalarni almashtiradi.

•Descemet endotelial keratoplastika (DSEK) deb ataladigan birinchi operatsiya turi shox pardaning uchdan bir qismini almashtirish uchun donor to'qimasidan foydalanadi.

•Descemet membrana endotelial keratoplastika (DMEK) deb ataladigan ikkinchi turdagi operatsiya donor to'qimalarining ancha yupqa qatlamidan foydalanadi. DMEKda qo'llaniladigan to'qimalar juda nozik va mo'rt. Ushbu operatsiya DSEK ga qaraganda ancha qiyin, lekin tez-tez ishlatiladi.

•Oldingi qatlamli keratoplastika (ALK). Ikki xil usul oldingi shox parda qatlamlaridan, shu jumladan epiteliy va stromadan kasal to'qimalarni olib tashlaydi. Biroq, ular orqa endotelial qatlamni joyida qoldiradilar.

•Shox pardaning shikastlanish chuqurligi sizga mos keladigan ALK operatsiyasining turini aniqlaydi. Yuzaki anterior lamellar keratoplastika (SALK) faqat shox pardaning oldingi qatlamlarini almashtiradi. Bu sog'lom stroma va endoteliyni buzilmagan holda qoldiradi.

•Chuqur old lamellar keratoplastika (DALK) operatsiyasi shox pardaning shikastlanishi stromaga chuqurroq kirganda qo'llaniladi. Keyin shox pardaning olib tashlangan qismini almashtirish uchun donorning sog'lom to'qimalari biriktiriladi. Ushbu jarayon payvandlash deb nomlanadi.

•Sun'iy shox parda transplantatsiyasi. Agar shox pardani donor shox pardasi bilan transplantatsiya qilish huquqiga ega bo'lmasangiz, sun'iy shox parda olishingiz mumkin. Ushbu operatsiya keratoprotez deb ataladi.

Ko'pchilik shox parda transplantatsiyasini olgan odamlarning ko'rish qobiliyati hech bo'lmaganda qisman tiklanadi. Shox pardani ko'chirib o'tkazganingizdan keyin nima kutishingiz mumkinligi sog'lig'ingizga va operatsiya sababiga bog'liq.

Asoratlanish va shox pardani rad etish xavfi sizning shox parda transplantatsiyasidan keyin yillar davomida davom etadi. Shuning uchun har yili ko'z shifokoringizga murojaat qiling. Shox pardani rad etishni ko'pincha dori vositalari bilan davolash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. 1. Corneal transplants. National Eye Institute. <https://www.nei.nih.gov/learn-about-eye-health/eye-conditions-and-diseases/corneal-conditions/corneal-transplants>. Accessed Oct. 20, 2022.
2. Ami TR. Allscripts EPSi. Mayo Clinic. Oct. 3, 2022.
3. AskMayoExpert. Corneal transplantation. Mayo Clinic; 2021.
4. Singh R, et al. Corneal transplant in the modern era. Indian Journal of Medical Research. 2019; doi:10.4103/ijmr.IJMR_141_19: 10.4103/ijmr.IJMR_141_19.